

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

w sprawie wniosku obrońcy obwinionego radcy prawnego **T. P.** o wznowienie postępowania zakończonych postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2022 r., sygn. akt II DK 141/21

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 23 maja 2024 r.

na posiedzeniu bez udziału stron

wniosku obwinionego o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego: Wiesława Kozielewicza, Marka Motuka, Marka Dobrowolskiego, Marii Szczepaniec, Pawła Wojciechowskiego i Zbigniewa Korzeniowskiego od udziału w sprawie o sygn. akt II ZSG 6/22

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k.

1. **nie uwzględnić wniosku o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego: Wiesława Kozielewicza i Marka Motuka,**
2. **pozostawić bez rozpoznania wnioski o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego: Marka Dobrowolskiego, Marii Szczepaniec, Pawła Wojciechowskiego i Zbigniewa Korzeniowskiego.**

UZASADNIENIE

Obwiniony we wniosku z dnia 20 lipca 2023 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego: 16 sierpnia 2023 r.) zażądał wyłączenia od rozpoznania sprawy zarejestrowanej w Sądzie Najwyższym pod sygn. akt II ZSG 6/22 sędziów Sądu Najwyższego: Wiesława Kozielewicza, Marka Motuka, Marka Dobrowolskiego,

(pierwotnie również) Marka Siwka, a także Marii Szczepaniec, Pawła Wojciechowskiego i Zbigniewa Korzeniowskiego. Wskazana sprawa dotyczy wniosku obwinionego o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego-Izby Dyscyplinarnej z 9 lutego 2022 r., a podstawą wniosku

o wznowienie tego postępowania jest nienależyta obsada sądu, którą tworzyli sędziowie powołani na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego po rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej z zastosowaniem art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 269 oraz z 2023 r. poz. 1615, zwanej dalej „u.k.r.s.”). Wnioskodawca przytoczył również tezę uchwały składu połączonych Izb: Izby Cywilnej, Karnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, z której wynika, że nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3).

Wnioskodawca wskazał, że sędziowie Sądu Najwyższego Wiesław Koziulewicz i Zbigniew Korzeniowski zgłosili zdania odrębne do tej uchwały i uzasadnili powody, dla których nie zgadzają się z tym rozstrzygnięciem. Zdaniem wnioskodawcy, publiczne wyrażenie przez sędziów własnego poglądu prawnego, wprost przeciwstawnego zasadniczej argumentacji strony zawartej we wniosku o wznowienie postępowania, powoduje uzasadnioną wątpliwość, że pogląd ten zdeterminuje treść rozstrzygnięcia w przedmiocie tego wniosku. W tej sytuacji zachodzą wątpliwości co do bezstronności wymienionych sędziów w tej konkretnej sprawie.

Z kolei sędziowie Sądu Najwyższego: Marek Motuk, Marek Dobrowolski, Marek Siwek, Maria Szczepaniec i Paweł Wojciechowski zostali powołani na stanowiska sędziów Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej z zastosowaniem art. 9a u.k.r.s., a więc w trybie, w jakim powołano sędziów Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego. W ocenie wnioskodawcy, zarzut

nienależytej obsady sądu stawiany zaskarżonemu orzeczeniu, może dotyczyć również wymienionych sędziów, zaś wydanie orzeczenia w tym postępowaniu z ich udziałem byłoby obarczone ryzykiem braku bezstronności polegającym na możliwym, chociażby hipotetycznie, wpływie orzeczenia na własną sytuację sędziego, tj. ocenie prawidłowości własnego powołania na stanowisko sędziowskie.

Wnioskodawca zwrócił się również o to, aby niniejszy wniosek o wyłączenie został rozpoznany według zasad określonych w uchwale Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2022 r. I KZP 2/22, zgodnie z którą wniosek o wyłączenie ze składu sądu powszechnego osoby powołanej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym „przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r.” nie może być rozpatrywany przez sąd mający w składzie takiego sędziego, w przeciwnym razie dojdzie do sytuacji objętej zakazem *nemo iudex in causa sua*.

W piśmie z 25 kwietnia 2024 r. obrońca cofnął wniosek o wyłączenie SSN Marka Siwka.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Wiesława Kozielowicza, złożony w trybie art. 41 § 1 k.p.k., nie jest zasadny.

Zgodnie z powołanym przepisem sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Z okoliczności przytoczonej we wniosku, którą jest złożenie zdania odrębnego od uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. sygn. akt BSA I 4110-1/20, nie wynika, aby w sprawie zmaterializowała się przesłanka wyłączenia sędziego, o której mowa w tym przepisie.

Należy wskazać, że złożenie zdania odrębnego przez sędziego orzekającego w sprawie jest przewidziane zarówno w procedurze karnej (art. 114 § 1-3 k.p.k.), jak i cywilnej (art. 324 § 2 k.p.c.). Nie trzeba szerszych wywodów by stwierdzić, że uprawnienie sędziego do złożenia zdania odrębnego należy postrzegać w kategorii emanacji konstytucyjnej zasady niezawisłości sędziowskiej (art. 178 ust. 1 Konstytucji RP). Niezawisłość sędziowska, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego, polega na tym, że sędzia działa

wyłącznie w oparciu o prawo, zgodnie ze swoim sumieniem i wewnętrznym przekonaniem (zob. wyroki Trybunału Konstytucyjnego: z 14 kwietnia 1999 r., K. 8/99; z 27 stycznia 1999 r., K 1/98). Skoro sędzia w sprawowaniu swojego urzędu ma być niezawisły, a więc nie podlegać żadnym wpływom, oczywiste wydaje się, że w głosowaniu nad określoną kwestią będącą przedmiotem danego postępowania zawsze może zajmować własne stanowisko, niezależnie od stanowiska wyrażanego przez innych sędziów, wyrażając je przede wszystkim w oddaniu określonego głosu, ale również w zmanifestowaniu tego aktu na zewnątrz, tj. poza naradę, właśnie poprzez złożenie zdania odrębnego. Fakt, że ustawodawca w przypadku obu wskazanych wyżej sądowych procedur przewidział uprawnienie sędziego do złożenia zdania odrębnego, stanowi z jednej strony wyraz gwarancji dla niezawisłości sędziowskiej, z drugiej zaś swego rodzaju normatywnie wyrażonego szacunku wobec sprawowania przez sędziów władzy sądowniczej. Ustawodawca uznał bowiem, że sędzia nie tylko powinien mieć uprawnienie do oddania głosu w związku z rozstrzygnięciem w określony sposób, ale także do tego, by jego stanowisko było znane na zewnątrz zwłaszcza w sytuacji, kiedy różnicy stanowisk sędziów nie dało się usunąć w czasie narady nad rozstrzygnięciem, względnie, gdy różnica ta była na tyle zasadnicza, że z punktu widzenia jej doniosłości i postrzegania przez sędziego przegłosowanego, nie jest wystarczające samo tylko oddanie głosu. W tym kontekście oczywiste jest, że zarzucenie sędziemu zgłoszenia zdania odrębnego do orzeczenia, z którym nie zgadzał się w takim stopniu, że uzasadniało to dokonanie tej czynności, może być postrzegane jedynie jako zabieg jawnie sprzeciwiający się zasadzie niezawisłości sędziowskiej, mającej zarówno wymiar proceduralny, jak i ustrojowy i to o fundamentalnym wręcz charakterze, skoro zasada ta jest zasadą rangi konstytucyjnej.

Fakt, że sędzia Sądu Najwyższego Wiesław Kozielowicz zgłosił zdanie odrębne do wskazanej wyżej uchwały z 23 stycznia 2020 r. oznacza tyle, że jej treść wymagała, w jego ocenie, negatywnego odniesienia się do niej, co też uczynił, stosownie do przysługującego mu uprawnienia procesowego. Można więc stwierdzić, że dopiero poprzez złożenie zdania odrębnego sędzia ten był w stanie

postąpić zgodnie ze swoim sumieniem, a zarazem zrealizować przymiot niezawisłości związany ze sprawowaniem urzędu sędziego Sądu Najwyższego.

Oczywiste jest przy tym, że zachowanie standardu niezawisłości przez sędziego w jakiegokolwiek sprawie, nie może być jednocześnie uznane za okoliczność uzasadniającą jego wyłączenie w innej.

Wymaga też dostrzeżenia, że aktualnie wspomniana uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego ma wymiar historyczny, gdyż Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, orzekł, że jest ona niezgodna z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Oznacza to, że wskazana uchwała została wyeliminowana z porządku prawnego, czego skutkiem jest to, że od czasu wyroku Trybunału Konstytucyjnego nie wiąże żadnego składu Sądu Najwyższego.

Z kolei wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka od udziału w rozpatrywaniu sprawy o sygn. akt II ZSG 6/22 nie jest zasadny, przy czym w znacznej części odwołuje się do okoliczności, których rozważenie w kontekście art. 41 § 1 k.p.k. jest niedopuszczalne.

Treść wniosku wskazuje, że wątpliwość co do bezstronności sędziego Marka Motuka ma wynikać w znacznej mierze z faktu, że został on powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej z zastosowaniem art. 9a u.k.r.s., a zatem – w ocenie wnioskodawcy – w procedurze wadliwej, naznaczonej naruszeniem standardów niezawisłości i bezstronności. Przedstawione przez wnioskodawcę wątpliwości co do bezstronności wymienionego sędziego wywiedzione zostały zatem z okoliczności towarzyszących jego powołaniu na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego.

Zwracając uwagę na tak zeprezentowaną argumentację wniosku o wyłączenie sędziego, przy jego ocenie należy uwzględnić aktualnie obowiązujące brzmienie ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1093) – dalej u.SN, znowelizowanej ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r.

o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1259), na mocy której do ustawy o Sądzie Najwyższym został dodany art. 29 § 4 stanowiący wprost o tym, że okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności. Jednocześnie, ustawodawca wspomnianą nowelizacją wprowadził tryb tzw. testu bezstronności, w którym – zgodnie z art. 29 § 5 u.SN – dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego (lub sędziego delegowanego) wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Z żądaniem w tym przedmiocie może wystąpić strona lub uczestnik postępowania przed Sądem Najwyższym (art. 29 § 7 u.SN).

Wymienione wyżej przepisy ustawy o Sądzie Najwyższym weszły w życie w dniu 15 lipca 2022 r.

Jak wynika z *ratio legis* unormowań zwartych w art. 29 § 4-25 u.SN, wyrażonego *expressis verbis* w preambule do powołanej wyżej ustawy nowelizującej „(...) każdemu powołanemu przez Prezydenta RP sędziemu należy zapewnić warunki godnego wykonywania zawodu sędziego, w szczególności zapewnić skuteczne procedury nie pozwalające na nieuzasadnione prawnie podważanie statusu sędziego przez jakiegokolwiek organ władzy wykonawczej, ustawodawczej, sądowniczej, a także przez jakiegokolwiek osoby, instytucje, w tym innych sędziów, a tym samym dążąc do zapewnienia obywatelom poczucia bezpieczeństwa i stabilności w zakresie wydawanych przez sądy orzeczeń (...)”.

Przedmiot tych regulacji odnosi się do ochrony standardu bezstronności oraz niezawisłości sędziego przy wykonywaniu czynności orzeczniczych. Badanie tej kwestii, jak wynika z art. 29 § 5 u.SN, zostało ograniczone do dwóch kryteriów, tj. okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego oraz jego postępowania po powołaniu, przy czym – w myśl art. 29 § 4 u.SN – okoliczności towarzyszące powołaniu tego sędziego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia

orzeczenia wydanego z jego udziałem lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności.

Choć wniosek w niniejszej sprawie rzecz jasna nie został oparty na regulacji z art. 29 § 4 u.SN, treść tego przepisu może służyć wykładni systemowej ukierunkowanej na rozważenie, czy w ogóle w polskim prawie ustrojowym istnieją regulacje dopuszczające wyłączenie sędziego z powodów wyłącznie systemowych, związanych w istocie z przebiegiem procesu nominacyjnego, a ściślej wręcz z porządkiem prawnym, zgodnie z którym proces ten przebiegał. Odpowiedź na to pytanie, z punktu widzenia przywołanej regulacji jest negatywna, co potwierdza również orzecznictwo Sądu Najwyższego. W postanowieniu z 28 grudnia 2023 r., III CB 55/23, Sąd Najwyższy wskazał, że przez okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego na tle art. 29 § 5 u.SN należy rozumieć nie okoliczności o charakterze generalnym, odwołujące się do systemowych rozwiązań procesu powoływania sędziów (a zatem w istocie okoliczności dotyczące sposobu ich powołania), lecz indywidualne okoliczności powołania, odnoszące się do konkretnego sędziego objętego wnioskiem o przeprowadzenie tzw. testu niezawisłości i bezstronności (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z 6 marca 2024 r., III CB 18/24). Z kolei w postanowieniu z 23 maja 2023 r., III PUB 1/23, Sąd Najwyższy stwierdził, że przedmiotem badania w trybie art. 29 § 5 u.SN jest dochowanie „wymogów” (standardu) niezawisłości i bezstronności w kontekście konkretnej sprawy w tym sensie, iż ewentualne deficyty niezawisłości i bezstronności mogą oddziaływać na wynik tej sprawy. Ścisły związek badania z konkretną sprawą potwierdza to, że powinno ono uwzględniać okoliczności dotyczące uprawnionego oraz charakteru sprawy. Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w niniejszej sprawie stoi przy tym na stanowisku, że przez okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego na tle art. 29 § 5 u.SN należy rozumieć nie okoliczności o charakterze generalnym, odwołujące się do systemowych rozwiązań procesu powoływania sędziów (a zatem w istocie okoliczności dotyczące sposobu ich powołania), lecz indywidualne okoliczności powołania, odnoszące się do konkretnego sędziego objętego wnioskiem o przeprowadzenie tzw. testu niezawisłości i bezstronności.

Uwzględniając powyższe nie sposób uznać, że to co jest wręcz wyraźnie wykluczone przez jeden przepis prawa, z uzasadnionych powodów mający szeroki,

bo ustrojowy charakter, będzie dopuszczalne z punktu widzenia innego przepisu prawa, w tym wypadku art. 41 § 1 k.p.k., mającego przecież charakter procesowy, a więc, że ten ostatni przepis będzie w istocie mógł stanowić podstawę abstrakcyjnego wyłączenia sędziego z powodów w istocie ustrojowych, gdyż dotyczących otoczenia prawnego, w jakim dany sędzia został powołany na stanowisko.

W art. 41 § 1 k.p.k. – przepisie, na który powołał się obrońca – zawarto ogólną podstawę wyłączenia sędziego podejrzanego o stronnictwo (*iudex suspectus*), którą co do zasady może być okoliczność mogąca wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie. Nie ulega jednak wątpliwości, że zarówno instytucja tzw. testu bezstronności przewidziana w przepisach ustawy o Sądzie Najwyższym (z powodów, o których była już mowa), jak też mechanizm wyłączenia sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., służą sądowej kontroli bezstronności sędziego, który ma brać udział w rozpoznawaniu konkretnej, określonej sprawy, a nie wyłączeniu z rozpoznawania spraw w ogóle, a taki sens ma złożony przez obrońcę wniosek. Instytucje te różnią się natomiast zakresem przedmiotowym, który w przypadku pierwszej z nich jest węższy. Ustawa o Sądzie Najwyższym w sposób szczególny reguluje badanie kwestii bezstronności sędziego w kontekście okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego oraz jego postępowania po powołaniu, a zatem w tym zakresie w stosunku do art. 41 § 1 k.p.k. stanowi *lex specialis*, wyłączając tym samym możliwość badania określonych w niej przesłanek w ogólnej procedurze. Z drugiej strony, wyłączenie zawarte w art. 29 § 4 u.SN ma oddziaływanie generalne, co wynika z jego ustrojowego charakteru. Przedstawione stanowisko implikuje stwierdzenie, że w trybie art. 41 § 1 k.p.k. nie można oceniać zagadnienia bezstronności sędziego w aspekcie okoliczności towarzyszących jego powołaniu, co w konsekwencji przesądza o niedopuszczalności wniosku złożonego na podstawie tego przepisu, w sytuacji gdy wniosek ten oparty jest jedynie na tych okolicznościach.

Należy też zaznaczyć, że jeszcze przed wspomnianą wyżej nowelizacją przepisów u.SN, Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 4 marca 2020 r., P 22/19, stwierdził, że art. 41 § 1 w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania

sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, jest niezgodny z art. 179 w zw. z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP.

Skoro więc wniosek o wyłączenie sędziego Marka Motuka złożony w trybie art. 41 § 1 k.p.k. został oparty wyłącznie na okoliczności odnoszącej się do jego powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym z zastosowaniem art. 9a ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa – to w tym zakresie należało uznać, że wniosek ten jest niedopuszczalny z mocy ustawy.

Tak w przypadku wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Wiesława Kozielowicza, jak i w przypadku wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka, należy wskazać, że skutecznej podstawy wyłączenia sędziego w trybie art. 41 § 1 k.p.k. można doszukiwać się jedynie w okolicznościach natury faktycznej, gdyż tylko one mogą prowadzić do wniosku, że powstaną uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego, a więc uzasadnione wątpliwości, że dana sprawa zostanie rozstrzygnięta w sposób stronniczy, a więc z nieuzasadnioną korzyścią procesową dla którejkolwiek ze stron. Wnioskodawca nie wykazał natomiast, by do takich wątpliwości prowadziła okoliczność, która ma charakter wyłącznie prawny, a wręcz ustrojowy. Można przy tym wskazać, że uznanie jakiejkolwiek okoliczności o charakterze prawnym za okoliczność o charakterze przewidzianym w art. 41 § 1 k.p.k. może w konsekwencji prowadzić do powołania takiej okoliczności, której, uwzględniając stanowisko wnioskodawcy, nie będzie w stanie rozstrzygnąć żaden sąd, gdyż będzie dotyczyła każdego sędziego. Z tego powodu ten kierunek wykładni, który dopuszcza skuteczne stosowanie art. 41 § 1 k.p.k. z powodów ustrojowych nie może być zaakceptowany, gdyż w rezultacie prowadzi do wniosków nie do zaakceptowania z punktu widzenia realizacji zadań wymiaru sprawiedliwości, a tym samym funkcjonowania państwa prawa.

Z kolei wniosek obwinionego w części, w której domaga się wyłączenia od udziału w sprawie o sygn. akt II ZSG 6/22 sędziów: Marka Dobrowolskiego, Marka Siwka, Marii Szczepaniec, Pawła Wojciechowskiego i Zbigniewa Korzeniowskiego,

jest niedopuszczalny, ponieważ ma charakter abstrakcyjny – nie dotyczy sędziów wyznaczonych do udziału w rozpoznaniu wymienionej wyżej sprawy – i jako taki został pozostawiony bez rozpoznania.

Należy przypomnieć, że Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie w sprawach karnych przyjmuje konsekwentnie, że jeżeli do udziału w sprawie wyznaczony został konkretny sędzia, to wniosek o wyłączenie sędziego (sędziów) niewyznaczonego do udziału w tej sprawie, a nawet wszystkich pozostałych sędziów sądu właściwego, aktualizuje się i podlega rozpoznaniu w sposób przewidziany w art. 42 § 4 k.p.k. tylko wtedy, gdy wyznaczony sędzia został następnie wyłączony, a w jego miejsce wyznaczono sędziego objętego tym wnioskiem (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 listopada 2004 r., V KK 195/04, z 22 lipca 2009 r., SNO 53/09, z 10 października 2014 r., SNO 51/14).

Z kolei w uchwale składu siedmiu sędziów z 26 lipca 2019 r., I NOZP 1/19 Sąd Najwyższy potwierdził dotychczasową linię orzecniczą, sformułowaną na gruncie przepisów k.p.k., stwierdzając, że wniosek o wyłączenie sędziego niewyznaczonego do rozpoznania sprawy jest niedopuszczalny i podlega odrzuceniu bez składania przez sędziego oświadczenia, o jakim mowa w art. 52 § 2 k.p.c., przy czym sędzia objęty takim wnioskiem o wyłączenie, może zasiadać w składzie sądu rozpoznającego ten wniosek.

Odnosząc się do wniosku o rozpoznanie niniejszej sprawy według zasad określonych w uchwale Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2022 r. I KZP 2/22, należy wskazać, że w istocie stanowi on wyrażony w sposób dorozumiany wniosek o wyłączenie sędziów powołanych na stanowisko sędziowskie w Sądzie Najwyższym z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej z zastosowaniem art. 9a u.k.r.s. Jako że ma on charakter abstrakcyjny, tzn. nie dotyczy sędziów wyznaczonych do udziału w rozpatrywaniu danej sprawy, jest on niedopuszczalny i już choćby z tego powodu został pozostawiony bez rozpoznania.

Ubocznie należy przypomnieć, że z dniem 15 lipca 2022 r., tj. z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1259), powołana uchwała utraciła aktualność wobec zmiany stanu prawnego, na tle którego została podjęta. Zgodnie z art. 29 § 4 u.SN w brzmieniu nadanym powołaną nowelizacją,

okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności. Uchwała ta nie ma zresztą charakteru zasady prawnej i wiązała jedynie sąd, który wystąpił z pytaniem prawnym w trybie art. 441 § 1 k.p.k.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy postanowił, jak w sentencji.

[M. T.]

[ms]